

WARTOŚĆ XXV

Wartość rodziny, mój związek z rodziną

II. PROSPEKT WARTOŚCI

2.1. CEL OGÓLNY

Rozwój społeczny

2.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Umiejętność funkcjonowania w środowisku rodziny

2.3. CEL WYCHOWAWCZY

Kształtowanie prawidłowych relacji rodzinnych

2.4. PROPONOWANE TEMATY

- Etos rodziny polskiej.
- Jakie są zadania rodziny?
- Kształtowanie cywilizacji miłości w rodzinie.

2.5. ZADANIA DLA UCZNIĄ, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Osoba otrzymuje siebie i swoje człowieczeństwo od Boga.
- Osoba rozpoznaje swoją tożsamość w bezinteresownym darze z siebie¹.
- „Małżeństwo i rodzina stanowią jedno z najcenniejszych dóbr ludzkości”².

Zasady

- W rodzinie uczę się doskonalić swoje człowieczeństwo³.

¹ „Jak słusznie potwierdzili Ojcowie Synodu, kryterium moralne autentyczności więzów małżeńskich i rodzinnych polega na rozwijaniu godności i powołania poszczególnych osób, które odnajdują swoją pełnię w bezinteresownym darze z siebie samych”. FC 22.

² „Kościół, świadomy tego, że małżeństwo i rodzina stanowią jedno z najcenniejszych dóbr ludzkości, pragnie nieść swoją naukę i zaoferować pomoc tym, którzy znając wartości małżeństwa i rodziny, starają się pozostać im wierni; tym, którzy w niepewności i niepokoju poszukują prawdy; i tym, którzy niesłusznie napotykają na przeszkody w realizowaniu własnej wizji rodziny”. FC 1.

³ „Wszyscy członkowie rodziny, każdy wedle własnego daru, mają łaskę i odpowiedzialny obowiązek budowania dzień po dniu komunii osób, tworząc z rodziny «szkołę bogatszego człowieczeństwa». Dokonuje się to poprzez

Program wychowawczy > Klasa VIII > Wartość XXV > Wartość rodziny, mój związek z rodziną

- Kształtuję w sobie postawę służby i ofiarności⁴.
- Przyczyniam się do nieustannego rozwoju miłości w mojej rodzinie⁵.

2.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Rodzina jest wspólnotą życia i miłości⁶.
- W rodzinie istnieje „wymiana wychowawcza między rodzicami i dziećmi”⁷.
- Dzieci są darem dla rodziców⁸.

Zasady

- Jestem odpowiedzialny za przekazywanie miłości w mojej rodzinie⁹.
- Nieustanne „dawanie i przyjmowanie”¹⁰ buduje i ożywia relacje w rodzinie.
- Troszczę się o prawidłowy rozwój moich dzieci¹¹.

łaskę

i miłość wobec dzieci, wobec chorych i starszych; poprzez wzajemną codzienną służbę wszystkim; poprzez dzielenie się dobrami, radościami i cierpieniami”. FC 21.

⁴ „Komunia rodzinna może być zachowana i doskonała jedynie w wielkim duchu ofiary. Wymaga bowiem szlachetnej gotowości każdego i wszystkich do zrozumienia, tolerancji, przebaczenia i pojednania”. FC 21.

⁵ „Rodzina, założona i ożywiona przez miłość, jest wspólnotą osób: mężczyzny i kobiety jako małżonków, rodziców, dzieci i krewnych. Pierwszym jej zadaniem jest wierne przeżywanie rzeczywistości komunii w ciągłym działaniu na rzecz rozwijania prawdziwej wspólnoty osób. Wewnętrzną zasadą, trwałą mocą i celem ostatecznym tego zadania jest miłość: tak jak bez miłości rodzina nie jest wspólnotą osób, tak samo bez miłości nie może ona żyć, wzrastać i doskonalić się jako wspólnota osób”. FC 18.

⁶ „A ponieważ wedle zamysłu Bożego rodzina została utworzona jako głęboka wspólnota życia i miłości, przeto na mocy swego posłannictwa ma ona stawać się coraz bardziej tym, czym jest, czyli wspólnotą życia i miłości w dążeniu, które – podobnie jak każda rzeczywistość stworzona i odkupiona – znajdzie swoje ostateczne spełnienie w Królestwie Bożym”. FC 17.

⁷ „Podstawowym czynnikiem w budowaniu takiej komunii jest wymiana wychowawcza między rodzicami i dziećmi, w której każdy daje i otrzymuje. Dzieci, poprzez miłość, szacunek, posłuszeństwo dla rodziców wnoszą swój szczególny i niezastąpiony wkład w budowanie rodziny autentycznie ludzkiej i chrześcijańskiej. Zadanie to będzie ułatwione, jeśli rodzice będą wykonywać swoją niezwykłą władzę jako prawdziwą i właściwą «służbę», czyli posługę podporządkowaną dobru ludzkiemu i chrześcijańskiemu dzieci, a w szczególności umożliwieniu im osiągnięcia prawdziwie odpowiedzialnej wolności, oraz jeśli rodzice zachowają żywą świadomość «daru», który stale otrzymują w dzieciach”. FC 21.

⁸ „Przyjęcie, miłość, szacunek, wieloraka i jednolita służba – materialna, uczuciowa, wychowawcza, duchowa – każdemu dziecku, które przychodzi na ten świat, winny stanowić zawsze charakterystyczną i nieodzowną cechę chrześcijan, a zwłaszcza rodzin chrześcijańskich tak, aby dzieci mając możliwość wzrastania «w mądrości, w latach i w łasce i u ludzi» wносиły swój cenny wkład w budowanie wspólnoty rodzinnej i w samo uświęcenie rodziców”. FC 26.

⁹ „Rodzina [...] otrzymuje misję strzeżenia, objawiania i przekazywania miłości, będącej żywym odbiciem i rzeczywistym udzielaniem się miłości Bożej ludzkości oraz miłości Chrystusa Pana Kościołowi, Jego oblubienicy”. FC 17.

¹⁰ „Dar z siebie, który ożywia wzajemną miłość małżonków, staje się wzorem i zasadą składania daru z siebie, co powinno dokonywać się we wzajemnych stosunkach braci i sióstr oraz różnych, współżyjących w rodzinie pokoleń”. FC 37.

2.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Miłość jest podstawowym powołaniem człowieka¹².
- W rodzinie dokonuje się socjalizacja osoby – rodzina uczy budowania relacji na różnych płaszczyznach¹³.
- „Przyszłość ludzkości idzie poprzez rodzinę”¹⁴.

Zasady

- Pomagam młodym osobom w przygotowaniu się do małżeństwa i życia rodzinnego¹⁵.
- Współpracuję z rodzicami w przygotowaniu ucznia do funkcjonowania w społecznościach.
- Zachęcam do udzielania pomocy osobom pozbawionym rodziny¹⁶.

2.8. SPOSÓB REALIZACJI

Zapraszamy na lekcję wychowawczą małżeństwo, które założyło rodzinę. Małżonkowie przedstawiają świadectwa dotyczące życia rodzinnego. Ukazują zasady życia małżeńskiego, wyjaśniają jakie cechy należy już teraz kształcić w sobie, by być zdolnym w przyszłości założyć rodzinę. Spotkanie to będzie omawiane wspólnie z uczniami na następnej lekcji wychowawczej.

¹¹ „Troska o dziecko, jeszcze przed jego narodzeniem, od pierwszej chwili poczęcia, a potem w latach dziecięcych, młodzieńczych, jest pierwszym i podstawowym sprawdzianem stosunku człowieka do człowieka”. FC 26.

¹² „Bóg jest miłością i w samym sobie przeżywa tajemnicę osobowej komunii miłości. Stwarzając człowieka na swój obraz i nieustannie podtrzymując go w istnieniu, Bóg wpisuje w człowieczeństwo mężczyzny i kobiety powołanie, a więc zdolność i odpowiedzialność za miłość i wspólnotę. Miłość jest zatem podstawowym i wrodzonym powołaniem każdej istoty ludzkiej”. FC 11.

¹³ „W małżeństwie i rodzinie wytwarza się cały zespół międzyosobowych odniesień: oblubieńczość, ojcostwo – macierzyństwo, synostwo, braterstwo, poprzez które każda osoba wchodzi do «rodziny ludzkiej» i do «rodziny Bożej», którą jest Kościół”. FC 15.

¹⁴ FC 86.

¹⁵ „Ta odnowiona katecheza przygotowujących się do małżeństwa chrześcijańskiego jest ze wszystkich miar konieczna do tego, aby sakrament był sprawowany i przeżywany w należyтым usposobieniu moralnym i duchowym. Religijna formacja młodych powinna być uzupełniona, w odpowiednim momencie i na miarę konkretnych potrzeb, przygotowaniem do życia we dwoje. Przygotowanie to, ukazując małżeństwo jako relację międzyosobową mężczyzny i kobiety, relację, która winna być stale rozwijana, pobudzi do pogłębiania problemów płciowości małżeńskiej i odpowiedzialnego rodzicielstwa i związanej z tym podstawowej wiedzy medyczo-biologicznej. Skłoni również do bliższego zapoznania się z właściwymi metodami wychowania dzieci, ułatwiając także nabycie podstawowych elementów potrzebnych w uporządkowanym prowadzeniu rodziny (stała praca, odpowiednie środki finansowe, mądre zarządzanie, pojęcie ekonomii domowej itd.)”. FC 66.

¹⁶ „Bardzo wiele osób na świecie, niestety, nie może w żaden sposób odwołać się do tego, co określa się w ścisłym sensie pojęciem rodziny. Ogromna część ludzkości żyje w warunkach wielkiego ubóstwa, gdzie promiskuitizm, brak mieszkań, nieregularność i niestałość stosunków, krańcowy brak kultury, praktycznie nie pozwalają mówić o prawdziwej rodzinie. Są też inne osoby, które z różnych motywów pozostały samotne na świecie”. FC 85.

2.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Młody człowiek rozpoznaje w rodzinie swoje powołanie życiowe¹⁷. W rodzinie uczy się miłości, braterskich relacji z innymi i ofiarności względem drugiej osoby. We wspólnocie osób, jaką jest rodzina, rozwija swoje człowieczeństwo, jak również przyczynia się do rozwoju innych członków swojej rodziny. W rodzinie poznaje i przeżywa cywilizację miłości. W niej uczy się początkowo życia jako element komórki społecznej.

2.10. ZAGROŻENIA

Istnieje zagrożenie, że młody człowiek nie będzie brał czynnego udziału w życiu rodzinnym. Relacje rodzinne będą go interesowały o tyle, o ile będzie czerpał z nich korzyść. W jego postawie wobec rodziny może zacząć dominować egoizm i brak szacunku wobec rodziców i rodzeństwa. Również brak porozumienia z rodzicami może doprowadzić go do alienacji i zerwania więzi rodzinnych.

¹⁷ „Rodzina bowiem, jako wspólnota wychowawcza, powinna pomóc człowiekowi w rozpoznawaniu własnego powołania i podjęciu koniecznych wysiłków na rzecz większej sprawiedliwości, przygotowując go od samego początku do relacji międzyosobowych, opartych na sprawiedliwości i miłości”. FC 2.